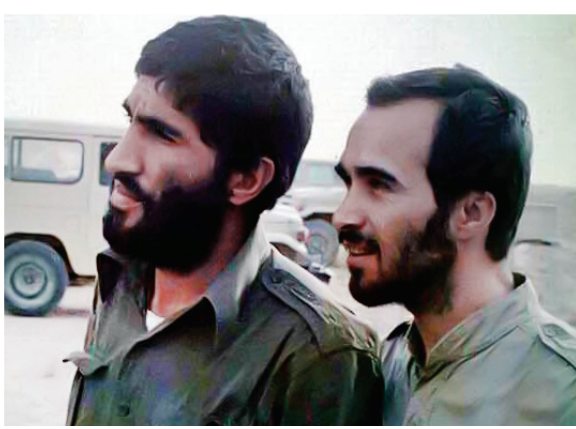

یادکرد

سخنان کمتر شنیده شده شهید احمد کاظمی در باره عملیات فتح خرمشهر در یک برنامه تلویزیونی اوایل دهه ۷۰

سرعت عمل رزمنده‌ها قدرت هر واکنشی را از دشمن گرفت

■ غلامحسین پهبودی

سه سال بعد از اتمام دفاع مقدس، در برنامه تلویزیونی که آن سال‌ها از سوی سپاه تهیه و از رسانه ملی پخش می‌شد، شهید حاج احمد کاظمی صحبت‌های جالبی در باره نحوه آزادسازی خرمشهر بیان می‌کند. حاج احمد و نیروهایش از اولین نفراتی بودند که وارد خرمشهر شدند و صوت صحبت‌های بیسیسیم ایشان با شهید حسن باقری نیز معروف است. متن سخنان حاج احمد در برنامه تلویزیونی سال ۱۳۷۰ سپاه را پیش‌رو داریم.

■ دفاع مستقل خرمشهر

ما به عنوان فرمانده تیپ نجف در عملیات فتح خرمشهر به شما عرض می‌کنم دشمن گرسنه و در تصور خودش شهر را به یک شهر در انتظار نگاه داشت و به سرعت بسیار از مواضع خودش جدا شد. وقتی به میدان شهر وارد شدیم، آن عظمتی را که تعداد اسرا داشتند، نتوانستیم فرماندهی کنیم و ماندم که این بسیجی‌ها چطور عملیات را کنترل می‌کنند و این ستون عظیم اسرا بود که به طرف جاده اهواز- خرمشهر سرازیر شدند. شکر خدا با گرفتن تعداد زیادی از اسرا توانستیم این مرحله از عملیات را که هدف نهایی عملیات خرمشهر بود پشت سر بگذاریم.

■ خاطره شهید کاظمی

یک خاطره من دارم. پادم است در مرحله دوم عملیات دشمن فشار سنگینی آورد و وقتی مسا در مرز بین‌المللی مرز دشمن قرار گرفته بودیم، نزدیکی‌های ساعت ۲ یا ۳ عصر ما با یک پیکان از تنش آنجا بودیم. دشمن از دو طرف تلاش می‌کرد مواضع ما را از دست‌مان خارج کند.

وقتی دشمن به اولین نیروهای ما رسید، تقریباً اوایل خط بودیم. یکی از برادرهای ارتشی که یک قبضه موشک فاو داشت و چند برادر جهادگر آنجا بودند. ما از برادرهای جهاد خواستیم مواضع ایجاد کنند تا بتوانیم آنجا مقاومت کنیم و نگذاریم دشمن این مواضع را از ما بگیرد. حدود ۵۰ یا ۶۰ تانک دشمن به جناح چپ مواضع ما رخنه کرده بود. یعنی ما از جلو با دشمن در خاک خودش درگیر بودیم و با نفوذ ۵۰، ۶۰ تانک دشمن بود که می‌خواستند مواضع ما را دور بزنند (از آن جناح هم درگیر شدیم). برادرهای جهادی تلاش کردند یک خاکریز کوتاه ایجاد کنند. با یک برادر ارتشی با موشک تاو و (همراه) رزمنده‌های بسیجی چند تانک دشمن را زدیم و توانستیم تمام این نیروهای رخنه کرده را اسیر و منهدم کنیم.

■ سرعت عمل رزمندگان

به یاد دارم اولین لحظاتی را که وارد شهر شدیم. با آن سرعت و عظمتی که رزمندگان از خودشان نشان دادند، دشمن تمامی سلاح‌هایش را گذاشته بود. با وجود اینکه دشمن بیست و چند روز نبردش ادامه

چرا باید فتح خرمشهر این همه در تاریخ دفاع مقدس مهم و تأثیرگذار باشد انگار که یک نقطه عطف است. در حالی که پیش از الی بیت المقدس ما عملیات بزرگ فتح المبین را داشتیم و پس از خرمشهر نیز جنگ همچنان تا سال‌ها ادامه داشت

برای پاسخ به این سؤال باید به سال‌ها قبل برگردیم. وقتی عراق به ایران حمله کرد، بندر خرمشهر یک شهر بسیار آباد با پیشینه‌ای درخشان بود. یعنی‌ها در پورش اولیه شهرهایی مثل سوسنگر، هویزه، بستان و... را هم گرفته بودند، ولی خرمشهر به لحاظ استراتژیکی مهم بود. اصلاً شما به رقابت دیرینه بصره و خرمشهر در طول تاریخ هم که نگاه کنید، اینها با هم رقابت داشتند. از طرف دیگر ببینید برای حفظ خرمشهر چقدر جانفشانی‌شده حضور داشتند. شهید آوینی همان روزها خودش را به آنجا می‌رساند. شهید سید مجتبی هاشمی فرمانده گروه فدائیان اسلام که به قول حضرت آقا در خرمشهر و آبادان برای خودش حال و هوایی داشت. در خرمشهر می‌چنگید. شهید نامجو بچه‌های دانشکده افسری را به خرمشهر می‌آورد (سابقه نداشت دانشجویها را قبل از پایان دوره به جنگ بیاورند)، سردار مرتضی قربانی مؤسس یکی از سه تیپ اولیه سپاه در همین خرمشهر محک می‌خورد. شهید قهقیده، شهید بهنام محمدی و غیره بسیاری از چهره‌ها در خرمشهر بودند تا از سقوط آن جلوگیری کنند. اینها همه اهمیت این شهر را نشان می‌دهد. از طرف دیگر گاهی در جنگ‌ها مهم نیست یک منطقه چقدر به لحاظ سوق الجیشی موثر باشد. همین که غرور دو طرف یا حتی یک طرف جنگ به وجود آن شهر یا منطقه گره خورده باشد، باعث می‌شود تا پیروزی یا شکست پیرامون آن باعث احساس شکست یا پیروزی کلی در تمامیت جنگ شود. مثالش در تاریخ جنگ‌های جهان بسیار است.

مثلاً استالینگراد یک نبرد طولانی از سال ۱۹۴۲ تا ۱۹۴۳ را بین آلمان و شوروی شاهد بود. آن شهر مهم بود، موقعیت استراتژیکی هم داشت، ولی پیروزی یا شکست در استالینگراد آن قدر برای دو طرف مهم بود که حاضر شدند در حدود یک سال، چند صد هزار کشته بدهند. قاقت هم که آلمان نازی شکست خورد و از هانجا روند نزولی‌اش شروع شد. عراق هم که از دست دادن خرمشهر شکست را مقابل ایران پذیرفت. شما گفتید آزادی خرمشهر به مثابه پذیرش شکست توسط یعنی‌ها بود، ولی مدام حداقل تا سال ۶۹ یعنی دو سال بعد از اتمام جنگ، از ادعاهایش کوتاه نیامد.

بعد از فتح خرمشهر توسط رزمندگان، عراق حدود ۲۰ روز بعد عقب‌نشینی سراسری انجام و نشان داد شکست مقابل ایران را پذیرفته‌است. از آن زمان بود که رژیم صدام سعی کرد یک چهره طرفدار صلح از خود نشان دهد. البته در خصوص نیت دشمن برای عقب‌نشینی سراسری تشکیکاتی وجود دارد، ولی همین که آنها وادار می‌شوند از برخی نقاط داوطلبانه عقب بوند تا اعلام کنند خواستار اتمام جنگ هستند، یک اعتراف به شکست است. این درست که ما در استراتژی تعقیب و تنبیه متجاوز (ورود به خاک عراق) چندان موفق نبودیم، ولی بعد از خرمشهر، عراق تا سال ۶۷ در لاک دفاعی بود. فقط چند ماه پایانی جنگ و به واسطه قدرتی که از تسلیحات غرب به شرق گرفته بود مجدداً عرض اندام کرد، و گرنه ارتش دشمن تا سال‌ها بعد از

اهمیت فتح خرمشهر در معادلات جنگ تحمیلی در گفت‌وگوی «جوان» با یک راوی دفاع مقدس

آزادی خرمشهر قدرت برتر منطقه‌ای ایران را به جهانیان دیکته کرد

■ علیرضا محمدی

فتح خرمشهر یک نقطه عطف در دفاع مقدس بود. از تبلیغات دشمن برای اشغال این شهر گرفته تا توجهی که مردم و خصوصاً حضرت امام و رزمنده‌ها به آزادی آن معطوف داشتند، همگی نشان می‌دهند فتح خونین شهر برای جبهه ایران بسیار مهم بود. از این رو سال‌ها بعد از آزادسازی خرمشهر همچنان شاهد بزرگداشت با شکوه این واقعه تاریخی هستیم. رضا محمودی از رزمندگان و راویان دفاع مقدس معتقد است آزادی خرمشهر به غرور جوانان ایرانی گره خورده بود و در آن سوبه‌های هم حفظ خرمشهر را به مثابه برتری خود در جنگ تحمیلی علیه ایران می‌دانستند. چنانچه وقتی خرمشهر را در سوم خرداد سال ۱۳۶۱ از دست دادند، روحیه ارتش بعث چنان متزلزل شد که تا سال‌ها بعد به لاک دفاعی فرو رفت. گفت‌وگوی ما با این راوی دفاع مقدس پیرامون اهمیت خرمشهر در معادلات جنگ تحمیلی را پیش‌رو داریم.

طولانی‌ترین و به قول شما یکی از شورانگیزترین

و به زعم بنده یکی از بلندترین پیام‌های ایشان در خصوص رویدادهای جنگ است. بخشی از این پیام را می‌آورم: «مبارک باد و هزاران بار مبارک باد بر شما عزیزان و نور چشمان اسلام این فتح و نصر عظیم که با توقیف الهی و ضایعات کم و غنایم بی‌پایان و هزاران اسیر گمراه و مقتولین و آسیب دیدگان بدبخت که با فریب و فشار صدام تکریتی، این ابرجنایتکار دهر، به تیاهی کشیده شده‌اند، سرافرازانه برای اسلام و میهن عزیز افتخار ابدی به هدیه آوردید.» شادی قلب امام خمینی (ره) در همین سطور به خوبی نمایان است. ایشان شاید یک فرمانده نظامی دانشکده رفته نبوده‌ند، ولی توجه‌شان به امر جنگ تحمیلی باعث شده بود تا نظرات کارشناسی داشته باشند. البته مشاوره‌هایی هم قاعدتاً به ایشان می‌شد. از این رو امام هم به موقعیت استراتژیکی خرمشهر واقف بودند هم به نگاه ملت و خصوصاً رزمندگان نسبت به این شهر و هم به توجهی که دشمنان ما به این شهر معطوف کرده بودند. منظورم صدام و حامیانش است. امام به خوبی می‌دانستند پیروزی ایران در عملیات‌الی

حاج احمد کاظمی که در آن زمان فرمانده تیپ نجف در عملیات فتح خرمشهر بود، در مصاحبه‌ای با خبرنگار فارس می‌گوید: «ما در آن زمان به این شهر وارد شدیم و دیدیم که شهر کاملاً خالی است. هیچ کس در آنجا نبود. ما به سرعت به سمت شهر حرکت کردیم و به سرعت به سمت شهر حرکت کردیم. ما به سرعت به سمت شهر حرکت کردیم.»

اصلاً برنامه‌ای که ابر قدرت‌ها برای منطقه ریخته بودند با فتح خرمشهر تغییر کرد. این حرف من نیست، بلکه یکی از خبرگزاری‌های امریکایی که به نظر می‌نویایتد پرس بود همان زمان می‌گوید باز پس‌گیری خرمشهر توسط ایران برخلاف برنامه‌هایی بود که باید در منطقه پیاده می‌شد. من به‌تکتهای اشاره کنم. درست بعد از فتح خرمشهر از سوی ایران، یک تکاپوی بین‌المللی شکل می‌گیرد که مبادا ایران را بخواد در قدم‌بدی وارد خاک دشمن شود. یعنی آنها می‌پند به آینده نگاه می‌کنند و پیش از آنکه ایران بخواد عملیات رمضان را اجرا

طراح:علیرضا سجادی‌فر ■ شماره ۶۷۵۶

از راست به چپ

■ ۱- فنی در کشتی - علامت مسیحیان ■ ۲- خیلی کم - چشم‌انداز - جیوه - میوه نارس ■ ۳- خرس آسمانی - بخشش - رأی و نظری که جنبه مثبت یا منفی ندارد - دوستی ■ ۴- حاشیه سفید کتاب - زوزه سگ - بی اساس و سطحی ■ ۵- از روی عمد کاری انجام دادن - نیمه تاریک زمین - رشوه دادن ■ ۶- برای اینکه - کارت فراخوان - برکت برنج ■ ۷- بهتر از بدتر - روال - همراه اشغال - ستار ■ ۸- گریختن - آخرین شاه قاجار - سو ■ ۹- مکان و آشیان - نت میانی - دل آزردگی - ناپایدار ■ ۱۰- کلاه الف - خبرگزاری سوریه - بدل از وضو ■ ۱۱- کتاب تربیتی روسو - رگ خواب - مهار و ارونه ■ ۱۲- لایکوت - التماس - اثر پذیرفتن ■ ۱۳- صدمتر مربع - ریختن پول به حساب - حاصل کار و تلاش ■ ۱۴- یاز یکم تیمی - تاتنور داغ است باید چسباند - متضاد کیفی - پرچم ■ ۱۵- ...خَجَ الْمَسْكِينَ - شاعر و نویسنده امریکایی خالق نهنگ سفید

از بالا به پایین

■ ۱- عضو مشترک انسان و حیوان - نامشخص - پیامدها ■ ۲- حیوان تقب‌زن - نمایش غم‌انگیز - غیر مجاز شرعی ■ ۳- عدد آبادی - عزت‌دهنده - سخنی که در آن کنایه و منظوری غیر از ظاهر سخن نهفته باشد - خدای خورشید مهربان ■ ۴- ایالتی در هند و پاکستان - صدای گربه ■ ۵- وسیله صید ماهی - سرگشته - از مصالح ساختمانی ■ ۶- پسر خورشید در اوستا - برچیدن - مسیر ■ ۷- تکرار ش آوای فاخته است - باران اندک - خشمگین - حلال رنگ ■ ۸- شهری در استان یزد - کنایه از گرفتاران ■ ۹- افسانه‌گو - دهم - ضمیر شیطانی - ویتامین انعقاد خون ■ ۱۰- باد دنیا - سومین دبیر کل سازمان ملل - چرم خالص ■ ۱۱- برنامه موسیقی که با رگستر در حضور جمع نواخته می‌شود - گرمای سخت - نقره ■ ۱۲- گاهی دل هم می‌زند - خمیری از آهک و خاکستر که در قدیم به کار می‌رفت - دریاچه‌ای در استان فارس ■ ۱۴- سرگرد قدیمی - متحدالقول - از انواع شعر ■ ۱۵- شهرداری قدیم - شگافنده - از علوم حوزوی

روزنامه جوان | شماره ۶۷۵۶

د

آمان نازی چند صد هزار کشته داد تا از استالینگراد عقب‌نشینی نکند. چون می‌دانست از دست دادن این شهر یعنی از دست دادن چهره پیروز جنگ. صدام هم با چنین منطقی به نیروهایش دستور داد هر طور شده است در خرمشهر مقاومت کنند. نتیجه آن علاوه بر شکست، اسارت ۱۹ هزار سرباز عراقی بود

کند. فریاد می‌کشند که اگر ایران بخواد وارد خاک عراق شود آسمان به زمین خواهد آمد! همان‌طور که حضرت امام در پیام‌شان می‌گویند: فتح خرمشهر از سوی ایران یعنی اعلام قدرت ایران در منطقه. «آنان می‌دانند امروز با فتح خرمشهر مظلوم، دولت و ملت پیرومند ما از موضع قدرت سخن می‌گوید.» یعنی ظهور یک قدرت جدید در منطقه، حالا اگر این قدرت منطقه‌ای می‌توانست به خاک عراق ورود و پیروزی هم کسب کند، دیگر کسی نمی‌توانست جوی آن را بگیرد. پس سریع شروع می‌کنند به تبلیغات منفی و هیاهو که ایران نباید قدم بعدی را بردارد و به خاک عراق ورود کند.

نگاهی هم به خود عملیات‌الی بیت المقدس ببیند ایم. از فتح خرمشهر به عنوان یکی از موفق‌ترین عملیات دفاع مقدس یاد می‌کنند. بارزترین خصوصیات این عملیات نسبت به دیگر

عملیات دفاع مقدس چیست؟

بارزترین ویژگی که می‌توانیم بصرای الی بیت المقدس نام ببریم، اسارت ۱۹ هزار نیروی دشمن در این عملیات است. در فتح المبین ما توانستیم بین ۱۱ الی ۱۵ هزار نفر از دشمن اسیر بگیریم. بعد از فتح المبین شاید کسی فکرش را نمی‌کرد که بتوان این رکورد را تغییر داد، ولی فقط یک ماه و چند روز بعد ایران توانست قریب ۲۰ هزار نفر از دشمن اسیر بگیرد. شیرینی این اتفاق زمانی بیشتر شد که بسیاری از این اسرا در داخل خرمشهر گیر افتاده بودند و تعداد قابل توجهی از آنها همان روز سوم خرداد تسلیم شدند. به قول شهید حاج احمد کاظمی که صوت بیسیم ایشان موجود است، می‌گفت: «مخبر است که شهید خرمشهر، همه آمدند توی شهر پناهنده شدن (منظور تسلیم نیروهای دشمن است) ۴هزار نفر بیشتر پناهنده شدند. توی خرمشهر چند لحظه پیش تظاهرات بود... تظاهرات...» جالب است که شهید کاظمی از تسلیم گروهی نیروهای دشمن با عنوان تظاهرات نام می‌برد و اینطور آن را وصف می‌کند. کسانی که آن لحظات پیرامون خرمشهر حضور داشتند بارها در مناسبت‌های مختلف گفته‌اند که حچم اسرای دشمن همه را متعجب کرده بود. کسی فکرش را نمی‌کرد چند لشکر آمده دست نخورده دشمن در داخل خرمشهر با اینکه می‌توانستند باز هم مقاومت کنند، اینطور خودشان را به دست نیروهای اسلام بپارند و به قول شهید کاظمی پناهنده شوند. گذشته از بحث اسرا، آزادسازی نزدیک به ۶هزار کیلومتر مربع از خاک کشورمان هم از دیگر خصوصیات ویژه عملیات‌الی بیت المقدس است. من به یاد ندارم که در هیچ کدام از عملیات جنگ تحمیلی، این مقدار خاک آزاد شده باشد. الی بیت المقدس از هر جهتی که حساب کنیم، یک فتح الهی، عظیم، تاریخی و به یادماندنی است.

			۲	۵	۹
			۳	۲	
					۳
			۳	۸	۶
			۵	۴	
					۴
				۶	۷
					۵
			۴	۵	

۶	۷	۸	۵	۶	۱	۸
۱	۱	۷	۸	۵	۶	۸
۸	۷	۶	۱	۵	۸	۸
۵	۸	۷	۶	۱	۵	۸
۵	۸	۷	۶	۱	۵	۸
۵	۸	۷	۶	۱	۵	۸
۵	۸	۷	۶	۱	۵	۸
۵	۸	۷	۶	۱	۵	۸
۵	۸	۷	۶	۱	۵	۸
۵	۸	۷	۶	۱	۵	۸

جدول سودوکو

ارقام ۹ تا ۹ تاطوری قرار دهید که

در هر ردیف، ستون و مربع‌های کوچک‌سده سه‌فقط یک‌بار

به کارورند.

جدول کلمات متقاطع

■ پاسخ جدول شماره ۶۷۵۵

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۲	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۳	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۴	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۵	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۶	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۷	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
۸	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۹	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱
۱۰	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲
۱۱	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳
۱۲	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۳	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵
۱۴	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱۵	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷